

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2006. május 10.

**TÖRTÉNELEM
ROMÁN NYELVEN
ISTORIE**

**KÖZÉPSZINTŰ ÍRÁSBELI
ÉRETTSÉGI VIZSGA
EXAMEN DE BACALAUREAT
NIVEL MEDIU**

**JAVÍTÁSI-ÉRTÉKELÉSI
ÚTMUTATÓ
BAREM DE CORECTARE ȘI DE
NOTARE**

**OKTATÁSI MINISZTERIUM
MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÂNTULUI**

Îndrumător (barem) pentru corectarea subiectelor la proba scrisă

Corecetați lucrarea cu un stilou sau pix de culoare diferită de cea folosită de către candidat după următoarele criterii:

1. Răspuns corect	✓	
2. Lipsă(uri)	√	
3. Nu se leagă strâns de rezolvare		[]
4. Părți inutile, neapreciabile (ștergeți)	—	
5. Greșeli grave, greșeli de conținut (subliniați)		_____
6. Text incomprehensibil, inconsecvențe logice (subliniați)		~~~~~
7. Probleme de greșeli de limbă (subliniați)		
8. Greșeli grave de limbă (subliniați)		=====

Dreptunghiurile urmează după probleme (subiecte), în cel din stânga se găsește punctajul maxim al subiectului, **în cel din dreapta treceți punctajul total obținut de către candidat.**

Treceți de asemenea pe lucrare (ări) **punctajul parțial** acordat pentru diferitele părți ale subiectului.

Acceptați doar elementele de răspuns date/definite în Baremul de corectare și de notare și evaluați lucrarea după punctajul menționat la fiecare problemă. În privința elementelor de răspuns (de exemplu: argumentarea), a răspunsurilor și a tipurilor de probleme care diferă de cele date în Barem, veți găsi indicații speciale.

I. Corectarea și notarea subiectelor cu răspunsuri scurte

Principiul de evaluare este următorul: se vor accepta ca fiind corecte elementele de răspuns aflate în cheie (rezolvare, soluție).

Punctajul

Răspuns/element corect:	0,5 sau 1 punct (după cele menționate în barem)
Răspuns greșit:	0 puncte
Lipsa răspunsului:	0 puncte

Se vor putea acorda 0,5 puncte pentru elementele care sunt specificate în Barem. Elementele punctajului menționate în Barem numai pot fi împărțite.

După adunarea punctelor obținute la subiectele parțiale punctajul nu trebuie rotunjit, poate fi de exemplu: 3,5 puncte.

Acordarea punctajului pentru subiectele compuse din mai multe elemente de răspuns:

- Dacă pot fi acordate 2 puncte și la subiectul respectiv se cer două elemente de răspuns, pentru fiecare element corect se va acorda câte 1 punct,
- Dacă se poate acorda 1 punct și la subiectul respectiv se cer două elemente de răspuns, se vor acorda câte 0,5 puncte pentru fiecare element corect.

La subiectele de interpretare (de exemplu: la argumentare, interpretări de texte) se va accepta ca fiind corectă orice soluție, care din punct de vedere al conținutului este redactată în spiritul răspunsului din Barem. (Astfel, soluțiile la aceste subiecte vor începe cu De ex.)

La subiectele la care se va alege dintre răspunsuri una corectă (de exemplu: adevărat-fals) din mai multe elemente de răspuns, soluția nu poate fi evaluată în cazul în care toate elementele sunt subliniate sau marcate. Dacă la un subiect se stabilește numărul elementelor, și candidatul rezolvă mai multe decât cele cerute, evaluarea se face în ordinea răspunsurilor (soluțiilor) trecute.

Pentru soluțiile din lucrare nu se pot acorda puncte în plus care depășesc punctajul maxim stabilit.

Se interzice scăderea punctelor din cauza unor elemente de răspuns greșite sau eliptice.

Numai în cazuri excepționale se poate renunța la baremul dat la subiectul respectiv. Cauzele renunțării la soluțiile din barem trebuie să fie formulate în scris de către examinator.

II. Corectarea și notarea subiectelor cu răspunsuri mai ample, lungi (eseuri)

1. Alegerea subiectului

În total pot fi notate **trei** subiecte:

- un subiect cu răspuns **scurt**, referitor la istoria **universală**,
- un subiect, cu răspuns **scurt**, referitor la istoria **maghiară**,
- un subiect, cu răspuns **lung**, referitor la istoria **maghiară**.

Cele două subiecte privind istoria maghiară se vor referi obligatoriu la **două epoci diferite**.

Evaluarea răspunsurilor elevilor în cazul alegerii greșite a subiectului

Dacă elevul *a rezolvat trei subiecte*, dar a făcut o alegere greșită privind epocile, tipurile de subiect etc. :

- la notare se va renunța la subiectul (subiectele) la care elevul a obținut punctajul cel mai scăzut, astfel la stabilirea punctajului final elevului i se va scădea doar un punctaj minim.
- se va lua în considerare unul (sau două) din subiecte care corespunde(d) criteriilor de alegere și la care el a obținut punctajul maxim.

Dacă elevul *începe să rezolve mai mult de trei subiecte*, fără să indice clar alegerea făcută, și printre soluțiile date există trei probleme care corespund criteriilor de alegere, subiectele se vor nota pornind de la problemele cu numerele mai mici spre numerele mai mari, adică în ordine crescândă. (De exemplu: 13., 15., 18. sau 14., 15., 18.,).

Dacă elevul *începe să rezolve mai mult de trei subiecte*, însă nu are trei subiecte care corespund criteriilor de alegere, atunci se vor lua în considerare acele subiecte rezolvate de către el, care corespund criteriilor de alegere și la care a obținut cele mai multe puncte.

Dacă elevul *începe să rezolve toate subiectele*, și nu indică clar alegerea sa, atunci se vor nota subiectele **13., 15., 20.**, conform descrierii examenului de bacalaureat.

2. Evaluarea, notarea subiectelor

La notarea subiectelor criteriile cele mai importante sunt :

- a) **înțelegerea subiectului**,
- b) conformitatea cu **cerințele** (competențe, conținuturi),
- c) **redactarea, așezarea corectă în pagină, corectitudinea limbii.**

Evaluarea răspunsurilor lungi (a eseurilor) se va face cu ajutorul **cheii (soluțiilor)** care conține criteriile concrete de notare, aplicațiile, respectiv "conținuturile" corespunzătoare acestora.

a) **Barem de notare la înțelegerea subiectului:**

La înțelegerea subiectului se vor lua în considerare următoarele criterii

- Identificarea subiectului (tema, epoca): elevul prezintă problemele, temele, epocile menționate.
 - Prezentarea coerentă a temei, evidențierea aspectelor esențiale: candidatul se concentrează asupra problemei de analizat.
 - Profunzimea prezentării conținutului, gradul de dezvoltare a temei: în ce măsură constatările și concluziile candidatului sunt complexe, respectiv relevante, evidente pentru problematica dată.
-

- "Aplicații" nuanțate și eficacitate: elevul folosește sursele date, are capacitatea de a face constatări și de a trage concluzii.

La notarea concretă a subiectelor în primul rând se va constata: dacă la **înțelegerea subiectului** candidatul a realizat cel puțin 1 punct din cele 4 sau 8 puncte posibile. În caz contrar, punctajul total la subiectul respectiv va fi de 0 puncte.

La subiectele **de rezolvare a problemei** (cu răspunsuri scurte)

Se vor acorda **4 puncte** dacă elevul a înțeles integral problema respectivă și a interpretat-o corect, dezvoltarea temei este armonioasă, logică și coerentă. Cu ajutorul surselor date trage concluzii esențiale, raportul dintre constatările concrete și generale este echilibrat.

Se vor acorda **3 puncte** dacă elevul a înțeles în profunzime și a interpretat corect problema, însă dezvoltarea temei este disproporționată și nu este clară și concisă.

Se vor acorda **2 puncte** dacă elevul rezolvă în parte subiectul și se folosește de surse numai parțial, fără să fie capabil de constatări esențiale.

Se va acorda **1 punct** dacă elevul face cel puțin o constatare din care reiese că a înțeles subiectul, însă dezvoltarea temei în mare parte nu se referă la interpretarea sau rezolvarea problemei.

Se vor acorda **0 puncte** dacă elevul nu înțelege, respectiv interpretează greșit problema, nu se folosește de sursele date, iar constatările sale nu se referă la problemă.

La subiectele **de analiză** (cu răspunsuri lungi)

Se vor acorda **7-8 puncte** dacă elevul a înțeles în profunzime și a interpretat corect problema, dezvoltarea temei este armonioasă, logică și coerentă. Cu ajutorul surselor date trage concluzii esențiale, raportul dintre constatările concrete și generale este echilibrat.

Se vor acorda **4-6 puncte** dacă elevul a înțeles în profunzime și a interpretat corect problema, însă dezvoltarea temei este disproporționată, nu este clară și concisă.

Se vor acorda **2-3 puncte** dacă elevul rezolvă în parte subiectul și se folosește de sursele date numai parțial, fără să fie capabil de constatări esențiale.

Se va acorda **1 punct** dacă elevul face cel puțin o constatare pe baza căreia se poate justifica că a înțeles subiectul, însă dezvoltarea temei în mare parte nu se referă la interpretarea sau rezolvarea problemei.

Se vor acorda **0 puncte** dacă elevul nu înțelege, respectiv interpretează greșit problema, nu se folosește de surse, iar constatările sale nu se referă la interpretarea problemei.

b) Notarea "aplicațiilor" și a "conținuturilor"

În cheie "aplicațiile" legate de utilizarea competențelor (de exemplu: orientarea în timp și spațiu, folosirea surselor) au fost marcate cu litera „A”, iar elementele de conținut legate de acestea cu „C”.

În cazul subiectelor de rezolvare a problemei (cu răspunsuri scurte) de o aplicație se leagă una-două "conținuturi", în schimb la subiectele de analiză, de interpretare – mai ales în identificarea factorilor determinanți în desfășurarea evenimentelor –, de aplicație se leagă mai multe, două-trei elemente de conținut. Dacă în soluție, de o aplicație (A) se leagă numai un singur element de conținut (C), atunci la corectare și notare punctajul la aplicații și la "conținuturi" de asemenea trebuie să fie același. La acordarea punctajului la aplicații și la "conținuturi", ca regula generală, se vor avea în vedere următoarele criterii:

Punctajul la „Aplicații” (A)

Se vor acorda 2 puncte în cazul în care punctajul adecvat la "conținuturi" este ridicat (mai mult de 50% din punctajul maxim la "conținuturi").
--

Se va acorda 1 punct dacă elevul a obținut cel puțin 1 punct la "conținuturi", și răspunsul nu conține greșeli grave (date, constatări eronate).

Se vor acorda 0 puncte dacă elevul nu a obținut puncte la elementele de conținut și răspunsul conține erori grave.

Între cele două criterii de evaluare există desigur o corelație strânsă pentru că "aplicațiile" pot fi interpretate și evaluate doar prin "conținuturile" concrete.

Exemplele (De exemplu:) la elementele de conținut arată ce "conținuturi" pot fi acceptate ca fiind răspunsuri bune. **Elementele de răspuns la "conținuturi" se compun în general din două părți:** stabilirea factorilor de timp și de spațiu; folosirea în general și la concret a conceptelor; enumerarea (fixare, prezentare) și concluziile (constatări). Aceasta înseamnă că dacă răspunsul conține doar unul din elemente, candidatului i se va acorda 1 punct, el va putea primi 2 puncte pentru ambele elemente corecte. Firește, la elementele de răspuns la "conținuturi" – mai ales la enumerări și concluzii – se vor putea accepta și alte combinații de răspunsuri față de cele care se află în cheia de rezolvare. În cheia de rezolvare, la câteva elemente de conținut am despărțit cu particula "sau" mai multe răspunsuri corecte posibile, dar aceasta nu înseamnă că cel care corectează nu poate accepta și alte elemente de conținut redactate în spiritul subiectului respectiv.

Punctajul la „Conținuturi” (C)

Se vor acorda **2 puncte** pentru analiza care conține o cantitate corespunzătoare de date corecte, dacă ea se referă corect la sursele date (la autori, idei, circumstanțe, etc.), respectiv dacă în lucrare sunt prezentate diverse cauze și concluzii caracteristice, tipice, și/sau sunt amintite de personalități istorice legate de evenimentele respective.

Se va acorda **1 punct** în cazul în care analiza conține date, concluzii, constatări reduse ca număr și mai puțin semnificative și are numai câteva date.

Se vor acorda **0 puncte** dacă în lucrare nu există date, referințe, sau dacă în răspunsuri candidatul face constatări cu totul eronate.

c) Punctajul la „Redactarea lucrării și corectidunea limbii”

La subiecte de rezolvare a problemei (cu răspunsuri scurte)

Se vor acorda **2 puncte** pentru compunerea care formează un text compus din fraze corecte, inteligibile, în care nu sunt greșeli grave de limbă.

Se va acorda **1 punct** pentru compunerea care conține mai multe greșeli grave de limbă și de ortografie.

Se vor acorda **0 puncte** pentru rezolvarea care conține doar o schemă compusă din cuvinte, fără fraze logice și clare.

La subiectele de analiză (cu răspunsuri lungi)

Se vor acorda **7-8 puncte** pentru compunerea care se alcătuieste din fraze corecte, textul este coerent, bine redactat, structura ei este logică, se leagă armonios de dezvoltarea conținutului, constatările sunt nuanțate, cu legături multiple, și fără greșeli de limbă sau de ortografie.

Se vor acorda **4-6 puncte** pentru compunerea care se alcătuieste din fraze inteligibile, dar textul este redactat disproporționat, sau are câteva constatări simpliste, unilaterale și conține greșeli mai mici de limbă.

Se vor acorda **2-3 puncte** pentru compunerea care se alcătuieste din fraze inteligibile, însă textul este redactat greșit, este disproporționat, incomplet (de exemplu: lipsește unul din elementele următoare: introducere-cuprins-încheiere). Constatările din text sunt simpliste, unilaterale și conțin greșeli de limbă.

Se va acorda **1 punct** dacă răspunsul este alcătuit din fraze, care nu se leagă de subiect, fără referințe (la conținut), și are greșeli grave de limbă și de ortografie.

Se vor acorda **0 puncte** dacă răspunsul este schematic, se compune doar din cuvinte.

3. Amploarea rezolvării subiectelor scrise

Candidatul trebuie să-și dezvolte ideile într-un cadru dinainte stabilit, ceea ce face parte dintre competențele importante de alcătuire a textului. În cazuri întemeiate ideea începută în spațiul punctat poate fi continuată oriunde pe partea liberă a foii respective, și acest element al răspunsului poate fi evaluat. Aceasta înseamnă circa 2-3 rânduri la subiectele scurte, și circa 4-5 rânduri la subiectele lungi.

4. Recomandări pentru etapele de evaluare a problemelor

1. Studiați cheile (soluțiile) problemelor.
2. Treceți în revistă modelul de criterii (baremul) de evaluare-notare.
3. Controlați alegerea subiectelor de către candidați.
4. Citiți cel puțin de două ori lucrările elevilor.
5. Stabiliți punctajul obținut după fiecare criteriu pe baza elementelor cheii (soluțiilor).
6. Stabiliți punctajul total și cu ajutorul numărului de împărțire **(2)** transformați-l în punctaj de examen.
7. Punctajul după subiecte nu se va rotunji.
8. Socotiți **punctajul final** obținut la cele patru subiecte de eseu. (Dacă punctajul final se va termina cu 0,5, acesta nu se va rotunji.).

III. Stabilirea punctajului

Adunați punctajul obținut la partea I și a II-a. (Dacă punctajul final se va termina cu 0,5, acesta nu se va rotunji.).

Tabele pentru evaluarea și notarea datelor

Subiecte cu răspunsuri scurte

Criteria	Puncte max.	Puncte realizate
Înțelegerea subiectului	4	
Orientarea în spațiu și timp	4	
Utilizarea vocabularului de specialitate	4	
Utilizarea surselor	4	
Identificarea factorilor esențiali în desfășurarea evenimentelor	6	
Structura lucrării, corectitudinea limbii	2	
Total	24	
	ÎMPĂRȚIT LA 2	
Punctajul obținut	12	

Subiecte cu răspunsuri lungi

Criterii	Puncte max.	Puncte realizate
Înțelegerea subiectului	8	
Orientarea în spațiu și timp	4	
Utilizarea vocabularului de specialitate	4	
Utilizarea surselor	8	
Identificarea factorilor esențiali ce influențează evenimentele	10	
Structura lucrării, corectidunea limbii	8	
Total	42	
	ÎMPĂRȚIT LA 2	
Punctajul obținut	21	

I. SUBIECTE CU RĂSPUNSURI SCURTE

Subiectul 1. Republica romană din Antichitate (Total 3 puncte)

- a) 3
- b) 2
- c) 1

Subiectul 2. Religiile lumii (Total 4 puncte)

- a) religia islamică *sau* mahomedană
- b) religia creștină
- c) religia brahmană *sau* hinduism
- d) religia Evreilor (Iudaism)

Subiectul 3. Migrațiunea poporului maghiar (Total 4 puncte)

- a) Adevărat
- b) Fals
- c) Fals
- d) Fals

Subiectul 4. Colonizarea din epoca modernă timpurie (Total 4 puncte)

- a) Spanolii *sau* conchistadorii *sau* exploratorii
- b) aztec
- c) Incaș
- d) Pe plantație (ții)

Subiectul 5. Iosif al II-lea (Total 4 puncte)

- a) Absolutism luminat
- b) 2. edictul de toleranță 3. edictul de limbă
- c) edictul privind iobăgia *sau* reglementarea privind remunerarea de stat a preoților.

Subiectul 6. Revoluțiile industriale (Total 4 puncte)

- a) (Se vor acorda câte 0,5 puncte pentru fiecare element)
 - 1. aburi *sau* energia aburului
 - 2. industria grea *sau* industria chimică *sau* industria constructoare de mașini *sau* industria electrotehnică
 - 3. locomotivă cu aburi *sau* vapor cu aburi
 - 4. telefon *sau* bec electric
- b) Europa Occidentală: manufacturi (1 punct)
Ungaria: bresle (1 punct)

Subiectul 7. Lupta pentru libertate din 1848-49 (Total 5 puncte)

- a) august 1848
- b) Sighișoara, Timișoara
- c) de guvernator *sau* de președintele guvernator (regent)
- d) De exemplu: Armata ruso-austriacă era surpanumerică *sau* lupta pentru libertate s-a izolat pe plan internațional *sau* intervenția rusească (Se vor accepta și alte argumente istorice corecte).

Subiectul 8. Dictaturile europene (Se vor acorda câte 0,5 puncte pentru fiecare element, total 2 puncte)

- A) 3
- B) 2
- C) 1
- D) 4

Subiectul 9. Preliminariile și consecințele tratatului de la Trianon (Total 5 puncte)

- a) Primul Război Mondial (0,5 puncte)
- b) 1918 (0,5 puncte)
- c) Antanta, puterile centrale (câte 0,5 puncte pentru fiecare element)
- d) (Câte 0,5 puncte pentru fiecare element)
 - 1. Cehoslovacia *sau* Republica Cehă și Slovacă
 - 2. România *sau* Regatul României
 - 3. Iugoslavia *sau* Regatul Sârbo-Croato-Sloven
 - 4. Austria/Republica Austriacă
- e) De exemplu: un număr mare de maghiari a rămas în afara granițelor, *sau* mai multe milioane de maghiari au ajuns în minoritate *sau* teritorii locuite în mare parte de maghiari au fost trecute în țări vecine (1 punct).

Subiectul 10. Regimul Kádár (Total 5 puncte)

- a) Adevărat
- b) Fals
- c) Fals
- d) Adevărat
- e) Adevărat

Subiectul 11. „Lumea globalizată” (Total 2 puncte)

- a) De exemplu: epuizarea surselor de energie, urbanizarea, inegalitățile, pauperizarea, epidemiile (Câte 0,5 puncte pentru fiecare element)
- b) De exemplu: captoare solare (energia soarelui), energia eoliană, centrale electrice pe bază de flux-reflux, hidrocentrale construite în apropierea căderilor de apă și a barajelor (Câte 0,5 puncte pentru fiecare element)

Subiectul 12. Rromii din Ungaria (Câte 0,5 puncte pentru fiecare element, total 3 puncte)

- a) Schimbare de regim *sau* schimbarea regimului *sau* privatizarea *sau* trecerea în proprietate particulară.
- b) De exemplu: închiderea fabricilor *sau* reduceri de personal (disponibilizări) *sau* nu și-au continuat studiile *sau* nu au vreo meserie *sau* lipsa de specializare *sau* trăiesc într-o regiune defavorizată *sau* idei preconcepute în sînul societății.
- c)
 - 1. navetă
 - 2. muncitor necalificat *sau* muncitor calificat la locul de muncă
 - 3. muncă cu ziua (zilier)

II. SUBIECTE CU RĂSPUNSURI MAI AMPLE (ESEU)

Subiectul 13. Agicultura din Evul Mediu (scurt)

Criterii	Aplicații, conținuturi	Punctajul
Înțelegerea subiectului	Candidatul prezintă mijloacele noi de producție din Evul Mediu, apreciază rolul acestora în „revoluția agrară”. Folosind sursele răspunsul se referă la realții esențiale (de exemplu cu ajutorul schimbărilor tehnice s-a ajuns la recolte mai mari, ceea ce a permis aprovizionarea unui număr mai ridicat de oameni).	0–4
Orientarea în timp și spațiu	A Candidatul plasează în timp și spațiu evenimentele istorice. C El precizează că reînnoirea tehnicii agrare din Evul Mediu a avut loc între secolele X-XIII, și s-a desfășurat în perioade diferite în diverse regiuni ale Europei.	0–4
Utilizarea vocabularului de specialitate	A Candidatul folosește corect conceptele generale, respectiv conceptele operaționale legate de temă. C El folosește conceptele generale (agricultură, tehnică, cultivarea pământului, etc.), respectiv conceptele istorice operaționale legate de temă (plugul greu, agricultură cu asolament bienal și trienal, ham de gât, ham de spată, potcoavă, etc).	0–4
Utilizarea surselor	A Candidatul se folosește în lucrarea sa de informațiile din sursele istorice date și pe baza acestora trage concluzii. C De exemplu: el identifică noile caracteristici ale tehnicii și tehnologiei folosite în producția agrară: evoluția plugului, schimbarea tehnicii de atelaj (de tracțiune), formarea sistemelor agriculturii cu asolament și constată că transformarea economică și socială a epocii a început odată cu evoluția agriculturii .	0–4
Identificarea factorilor esențiali în desfășurarea evenimentelor	A Candidatul prezintă relațiile cauză-efect în urma aplicării noilor tehnici. C De exemplu: precizează că mijloacele mai perfecționate, tehnologia în dezvoltare (plugul greu, hamul de spată, potcoava) au dus la ridicarea mediei la recoltă, la aprovizionarea mai sigură, și prin urmare la o importantă creștere a populației.	0–6

	C De exemplu el precizează: cultivarea intensivă a apământurilor a cerut tehnologii noi: s-a format agricultura cu asolament bienal și trienal, care a impus adaptarea comunității (necesitatea asolamentului) și constată că evoluția agriculturii a dus de asemenea la diviziunea muncii și la transformarea industriei.	
Structura lucrării, corectitudinea limbii	Rezolvarea subiectului se compune din fraze bine construite, iar textul are o structură logică. Răspunsurile nu conțin greșeli grave de limbă sau de ortografie.	0–2
PUNCTAJUL MAX.		24
PUNCTAJUL LA EXAMEN		12

Subiectul 14. Transformările sociale în SUA (scurt)

Criterii	Aplicații, conținuturi	Punctajul
Înțelegerea subiectului	Candidatul prezintă în general situația sclavilor de pe plantațiile din Sud, și în răspuns se găsește ideea că aprobarea anagajării sclavilor a dus la intensificarea conflictelor între Nord și Sud, fundamental opuse, iar aceste conflicte nu s-au putut rezolva prin compromisuri. Cu ajutorul surselor istorice răspunsul se referă la raporturi esențiale (de exemplu: din cauza succesului bumbacului, forța de muncă a sclavilor negri a asigurat prosperitate și bunăstare, astfel menținerea sclaviei a stat în interesul întregii populații din Sud)	0–4
Orientarea în timp și spațiu	A Candidatul plasează în timp și spațiu evenimentele istorice C De exemplu: el precizează că această problemă a apărut cu precădere în SUA, în jurul anilor 1850, și constată că războiul a început în 1861, și se referă la poziția geografică a statelor din sud și din nord.	0–4
Utilizarea vocabularului de specialitate	A Candidatul folosește corect conceptele generale, respectiv conceptele operaționale legate de temă. C El folosește concepte generale (conflict socio-economic, vămi protecționiste, soicietate diferențiată, etc.), respectiv folosește corect noțiunile de specialitate legate de temă (plantație, fermă, bumbac, Partid Republican, etc.)	0–4

Utilizarea surselor	<p>A Candidatul se folosește de informațiile din sursele date, pe baza cărora trage concluzii simple.</p> <p>C De exemplu: precizează că majoritatea populației din Sud o formează negrii, care lucrează în mare parte pe plantații, și constată că societatea civilă democratică din Nord, din considerente economice și politice a pornit lupta împotriva sclaviei.</p>	0–4
Identificarea factorilor esențiali în desfășurarea evenimentelor	<p>A Candidatul identifică ideea că la baza conflictului dintre Nord și Sud, în fond, stă intensificarea divergențelor de interese pe plan economic.</p> <p>C De exemplu: elevul menționează că în Sudul interesat în dezvoltarea comerțului liber, care produce pentru piața mondială, instituția sclaviei asigură bunăstare, și totodată constată, că în Nordul mai dezvoltat din punct de vedere industrial, fermierii se autoaprovizionează, iar interesul lor este interveția de stat în politica economică și aceasta duce la intensificarea conflictului fundamental între cele două zone.</p> <p>C De exemplu: el menționează că alegerea republicanului Lincoln, care a luptat pentru abolirea sclaviei, a dus la schimbarea echilibrului intern al uniunii (statele unde nu se practica sclavia au ajuns în majoritate); constată că în statele nou aderate aprobarea sclaviei a contribuit la crearea plantațiilor, iar interzicerea sclaviei a contribuit la crearea fermelor. Rezultatul a fost intensificarea emigrării în Nord. Prin urmare crizele periclitează existența uniunii.</p>	0–6
Structura lucrării, corectitudinea limbii	Rezolvarea subiectului se compune din fraze, iar textul este construit logic. Răspunsurile nu conțin greșeli grave de limbă sau de ortografie.	0–2
PUNCTAJUL MAX.		24
PUNCTAJUL LA EXAMEN		12

Subiectul 15. Transilvania în secolul al XVI-lea (scurt)

 criterii	Aplicații, conținuturi	Punctajul
Înțelegerea subiectului	Candidatul prezintă în general componența etnică și religioasă specifică Transilvaniei din secolul al XVI-lea, prin națiunile sale constitutive de stat și religiile sale recepte. Prin folosirea surselor istorice el prezintă raporturi fundamentale, de exemplu se referă la Transilvania ca stat cu mai multe națiuni (plurietnic) și mai multe religii (multiconfesional).	0–4
Orientarea în timp și spațiu	A Candidatul plasează în timp și spațiu evenimentele istorice. C El precizează că problema analizată se leagă de istoria Principatului Transilvaniei, prin Convenția de la Căpâlna (1437), el poate prezenta tradiția de diviziune și poate specifica perioada de autonomie (1541-1699).	0–4
Utilizarea vocabularului de specialitate	A Candidatul folosește corect conceptele generale, respectiv conceptele operaționale legate de temă. C El folosește conceptele generale (etniile, libertatea religiei, catolic, evanghelic, etc.), respectiv noțiunile legate de temă (scaunele secuiești și săsești, comitate maghiare, voievod, etc.)	0–4
Utilizarea surselor	A Candidatul se folosește de informațiile din sursele istorice, pe baza cărora trage concluzii simple. C De exemplu: el identifică separarea geografică a celor trei națiuni tradiționale (a celor „trei stări”), trăsăturile specifice ale împărțirii în unități administrative (scaune, respectiv comitate) și constată că în Transilvania s-a realizat o largă libertate a religiei (fiecare dintre locuitori putea să aleagă confesiunea la care dorea să aparțină).	0–4
Identificarea factorilor esențiali în desfășurarea evenimentelor	A Candidatul menționează raporturile etnice, sociale și religioase specifice ale Transilvaniei și relațiile dintre acestea. C De exemplu: candidatul evidențiază că în Transilvania, în urma Convenției de la Căpâlna există trei națiuni tradiționale: maghiarii, secuii și sașii și arată că aceste națiuni sunt separate una de alta pe criterii geografice, și că ele dirijează viața politică.	0–6

	C De exemplu: el identifică situația de după scindarea țării în trei unități, când partea autonomă a țării depindea de politica internațională, în schimb pe plan intern puterea voievodului avea o mare importanță, și constată că această situație, specifică de asemenea, avea un rol în punerea în aplicare a politicii de toleranță religioasă, sau se referă la faptul că reforma, care s-a extins în Europa întreagă, a dus doar în Transilvania la libertatea aproape totală a religiei.	
Structura lucrării, corectitudinea limbii	Rezolvarea subiectului se compune din fraze bine compuse, iar textul este construit logic. Lucrarea nu conține greșeli grave de limbă sau de ortografie.	0–2
PUNCTAJUL MAX.		24
PUNCTAJUL LA EXAMEN		12

Subiectul 16. Domnia lui Béla al IV-lea (lung)

Criterii	Aplicații, conținuturi	Punctajul
Înțelegerea subiectului	Candidatul prezintă trăsăturile domniei lui Béla al IV-lea înainte și după invazia tătarilor. În răspuns se prezintă transformările care au avut loc după invazia tătarilor. Analiza stabilește raportul dintre politica funciară, adică de proprietate asupra pământurilor, politica de construire a cetăților și relațiile sociale. În răspuns candidatul folosește și interpretează sursele istorice și pe baza acestora formulează constatări și concluzii.	0–8
Orientarea în timp și spațiu	A Candidatul plasează în timp și spațiu evenimentele istorice. C El constată că domnia lui Béla al IV-lea cade în perioada 1235-1270, și precizează că invazia tătarilor din 1241-1242 a devastat aproape toată țara.	0–4
Utilizarea vocabularului de specialitate	A Candidatul folosește corect conceptele generale, respectiv conceptele operaționale legate de temă C Folosește următoarele concepte generale: (puterea regală, arhiepiscop, „notabili”, mai târziu numiți nobili, latifundiu, etc.), respectiv folosește corect termenii de specialitate legați de tema dată (invazia tătarilor, servienți, adică nobilii de rând, baron, donație funciară, cetate de piatră, „hospes”, adică oaspeți sau emigranți).	0–4

<p>Utilizarea surselor</p>	<p>A Candidatul se folosește de informațiile din sursele date, pe baza cărora trage concluzii simple.</p> <p>C De exemplu: candidatul menționează că la începutul domniei sale, Béla al IV-lea se străduiește să pună în practică revizuirea donațiilor funciare regale, astfel intră în conflict cu baronii, și afirmă că invazia tătarilor a însemnat o linie de demarcație în politica sa funciară.</p> <p>C De exemplu: candidatul identifică faptul că după invazia tătarilor Béla al IV-lea a contribuit prin numeroasele sale decrete și hrisoave la construirea cetăților de piatră și a forturilor în Ungaria de atunci și constată că acest lucru a servit la consolidarea capacității de apărare a țării.</p> <p>C De exemplu: precizează că decretul din 1267 îi menționează (pentru prima dată) pe servienți, ca nobili, și constată că această demonsterază consolidarea nobilimii.</p>	<p>0–8</p>
<p>Identificarea factorilor esențiali în desfășurarea evenimentelor</p>	<p>A Candidatul prezintă raportul între invazia tătarilor și politica de apărare și socială a regelui.</p> <p>C De exemplu: candidatul scoate în evidență că în lipsă de sprijin extern Regatul Maghiar a rămas singur în lupta împotriva tătarilor, și constată că pericolul extern l-a constrâns pe Béla al IV-lea la un compromis cu baronii pentru a-și apăra țara.</p> <p>C De exemplu: candidatul precizează că începând cu 1242 politica de revizuire a donațiilor funciare a fost urmată de politica de donații funciare cu condiția construirii cetăților de piatră și alcătuirea oștilor cu armură, și constată că aceasta a influențat pozitiv dezvoltarea orașelor din țară, sprijinită și de rege, ceea ce a contribuit la colonizări și la repopularea țării.</p>	<p>0–10</p>
	<p>C De exemplu: candidatul precizează că deciziile lui Béla al IV-lea privind politica socială sunt importante și pentru faptul că prin sprijinirea nobililor de rând el și-a asigurat o bază nouă de fideli, pe care a întărit-o în continuare și constată că aceste măsuri au contribuit la consolidarea stărilor.</p> <p>C Cu ajutorul cunoștințelor și constatărilor sale candidatul își susține și își completează analiza.</p>	

Structura lucrării, corectitudinea limbii	<p>Compunerea candidatului se alcătuiește din fraze clare și concise.</p> <p>Analiza constituie o redactare bine gândită, care contribuie la expunerea logică a conținutului.</p> <p>Constatările elevului reflectă capacități de analiză nuanțate.</p> <p>Textul nu conține greșeli grave de limbă și de ortografie.</p>	0–8
PUNTAJUL MAX.		42
PUNTAJUL LA EXAMEN		21

Subiectul 17. Pactul dualist în economie (scurt)

Criterii	Aplicații, conținuturi	Punctajul
Înțelegerea subiectului	<p>Candidatul se concentrează asupra aspectelor economice ale pactului dualist.</p> <p>Pe baza surselor răspunsul se referă la raporturi esențiale (de exemplu: industrie, raportul între comerț și agricultură)</p>	0–4
Orientarea în timp și spațiu	<p>A Candidatul plasează în timp și spațiu evenimentele istorice.</p> <p>C De exemplu: el precizează că Monarhia Austro-Ungară este un stat pluriethnic, în care se realizează și diviziunea economică a muncii, și identifică perioada dualismului (1867-1918).</p>	0–4
Utilizarea vocabularului de specialitate	<p>A Candidatul folosește corect conceptele generale, respectiv conceptele operaționale legate de temă.</p> <p>C El se folosește de următoarele concepte generale: (graniță vamală, uniune vamală, piață unitară etc.), respectiv următoarele noțiuni concrete de istorie legate de epoca dată (pactul dualist, monarhia dualistă, teritorii dincolo de Leita etc.).</p>	0–4
Utilizarea surselor	<p>A Candidatul se folosește de informațiile din sursele date, pe baza cărora trage concluzii simple.</p> <p>C De exemplu: el precizează că după pactul dualist imperiul formează două tipuri de teritoriu vamal comun, astfel dispune de valută unitară și de sistem unic de unități de măsură, și constată că în urma acestor dispoziții s-a creat o piață internă puternică care a influențat pozitiv dezvoltarea economiei.</p>	0–4

Identificarea factorilor esențiali în desfășurarea evenimentelor	<p>A Candidatul identifică în răspuns raporturile economice ale pactului dualist și analizează măsură în care compromisul a contribuit la dezvoltarea economiei.</p> <p>C De exemplu: el precizează că în economia epocii dezvoltarea industriei și a sistemului de credite au fost hotărâtoare, și constată că aceasta se leagă și de răspândirea celei de-a doua revoluții industriale.</p> <p>C De exemplu: el precizează că Ungaria aprovizionează cu produsele agricole regiunile cehe și austriece ale Monarhiei, iar acestea transportă în Ungaria produse industriale, și constată că această situație a avut un rol deosebit în dezvoltarea mai accentuată, față de celelalte ramuri, a industriei alimentare (industria morăritului, industria zahărului, industria alcoolului)</p>	0–6
Structura lucrării, corectidunea limbii	Rezolvarea se compune din fraze, iar textul este construit logic. Lucrarea nu conține greșeli grave de limbă sau de ortografie.	0–2
PUNTAJUL MAX.		24
PUNTAJUL LA EXAMEN		12

Subiectul 18. Problema iobăgiei (lung)

Criterii	Aplicații, conținuturi	Punctajul
Înțelegerea subiectului	<p>Candidatul prezintă în general concepțiile politice privind rezolvarea problemei iobăgiei.</p> <p>Candidatul interpretează punctele de vedere ale autorilor surselor istorice legate de problema iobăgească.</p> <p>Răspunsul arată cauzele pentru care aceasta este problema socială cea mai gravă în Ungaria din epoca reformelor.</p> <p>Candidatul în răspunsul său se folosește de surse și le interpretează, formulează constatări și concluzii esențiale.</p>	0–8

Orientarea în timp și spațiu	<p>A Candidatul plasează în timp și spațiu evenimentele istorice.</p> <p>C De exemplu: el precizează că problema iobăgiei începând din a doua jumătate a sec. al XVIII-lea (1767) până la sfârșitul epocii reformelor (1848) este una din problemele sociale și economice cele mai importante, pe care nici Curtea de la Viena, nici dietele de la Pozsony (de exemplu: cele între anii 1832-1836) nu au fost în stare să o rezolve în mod satisfăcător</p>	<p>0–4</p>
Utilizarea vocabularului de specialitate	<p>A Candidatul folosește corect conceptele generale, respectiv conceptele operaționale legate de temă.</p> <p>C El folosește următoarele concepte generale: (iobagi, transformări de tip burghez, robotă, ordonanță, lege, etc.), respectiv următoarele noțiuni de istorie legate de epoca dată (urbariu, ordonanță pentru eliberarea iobagilor, epoca reformelor, răscumpărarea voluntară și obligatorie de către iobagi etc.).</p>	<p>0–4</p>
Utilizarea surselor	<p>A Candidatul în lucrarea sa se folosește de informațiile din surse pe baza cărora trage concluzii.</p> <p>C De exemplu: elevul precizează trăsăturile esențiale ale reglementărilor urbariale ale Mariei Tereza și analizează dispoziția lui Iosif al II-lea pentru desființarea denumirii de iobag pe vecie, și constată că aceste concepții ale domnitorilor în vederea transformării societății au fost influențate de spiritul absolutismului luminat</p> <p>C De exemplu: se referă la faptul că revendicarea drepturilor de libertăți cetățenești erau prezente de asemenea în concepțiile lui Széchenyi și Wesselényi, și constată că acești autori nu abodează formele de transpunere în practică a acestor drepturi.</p> <p>C De exemplu: el amintește că răscumpărarea voluntară a datoriei de către iobagi nu a reușit să rezolve problema iobăgiei și constată că Lajos Kossuth și opoziția, ca urmare a acestei neureșite, au formulat programul de răscumpărare obligatorie pe vecie (împroprietărirea).</p>	<p>0–8</p>

<p>Identificarea factorilor esențiali în desfășurarea evenimentelor</p>	<p>A Candidatul identifică aspectele socio-economice ale problemei iobăgiei, care sunt importante din punctul de vedere al transformărilor civile.</p> <p>C De exemplu: el precizează că în reglementarea problemei iobăgiei, domnitorul absolutist luminat a fost călăuzit, paralel cu concepțiile sale iluministe, de ideea de apărare a contribuabililor siguri dintre supușii săi, și constată că aceste dispoziții au îmbunătățit situația iobagilor, dar numai parțial și temporar.</p> <p>C De exemplu: el precizează că din cauza transformărilor civile abia începute problema iobăgiei a devenit una din chestiunile hotărâtoare din epoca reformelor, și constată că revendicarea eliberării iobagilor s-a legat de alte principii reformiste (egalitatea în fața legii, participarea generală la obligațiile publice, reprezentare populară, armonizarea inrereselor).</p> <p>C De exemplu: el prezintă și apreciază deciziile dietelor din epoca reformelor, înfățișează conflictele dintre curtea de la Viena și adunările naționale (diete), și precizează că în urma revoluției din 1848 eliberarea iobagilor s-a realizat sub forma de răscumpărare obligatorie pe vecie (împroprietărire), prin despăgubiri de stat.</p> <p>C El își completează și își argumentează lucrarea pe bază cunoștințelor și constatărilor sale.</p>	<p>0–10</p>
<p>Structura lucrării, corectitudinea limbii</p>	<p>Compunerea se alcătuiește din fraze clare și concise.</p> <p>Analiza formează un text bine redactat și reflectă expunerea logică a conținutului.</p> <p>Constatăările elevului reflectă capacități de analiză nuanțată.</p> <p>Textul nu conține greșeli grave de limbă sau de ortografie.</p>	<p>0–8</p>
<p>PUNTAJUL MAX.</p>		<p>42</p>
<p>PUNTAJUL LA EXAMEN</p>		<p>21</p>

Subiectul 19. Democrația maghiară contemporană (scurt)

Criterii	Aplicații, conținuturi	Punctajul
Înțelegerea subiectului	Candidatul prezintă principiile electorale, cine dispune de dreptul de vot și cine poate fi ales, cum poate fi ales cineva deputat în parlament. Cu ajutorul surselor istorice se referă la raporturi esențiale (De exemplu: drept de vot universal și egal, alegeri secrete și directe, proporționalitatea mandatelor deputaților etc.)	0–4
Orientarea în timp și spațiu	A Candidatul plasează în timp și spațiu evenimentele istorice. C De exemplu: candidatul precizează că odată cu schimbarea de regim au avut loc primele alegeri libere între mai multe partide și amintește că au loc alegeri legislative din patru în patru ani.	0–4
Utilizarea vocabularului de specialitate	A Candidatul folosește corect conceptele generale, respectiv conceptele operaționale concrete legate de epoca dată. C El folosește corect concepte generale și noțiunile concrete legate de tema dată (drept de vot, parlament, liste de partid), respectiv următoarele noțiuni istorice concrete (cirumscripție electorală a candidaților individuali, liste teritoriale și pe țară etc.).	0–4
Utilizarea surselor	A Candidatul în lucrarea sa se folosește de informațiile din sursele istorice pe baza cărora trage concluzii simple. C De exemplu: el prezintă principiile fundamentale ale sistemului electoral (au drept de vot toți cetățenii maghiari majori care nu sunt limitați în exercitarea dreptului lor de vot), se referă la posibilitățile de a fi ales deputat în parlament, și constată că în practică se realizează îmbinarea alegerii candidaților individuali și a celei de pe liste.	0–4

Identificarea factorilor esențiali în desfășurarea evenimentelor	<p>A Candidatul scoate în evidență modul în care principiile fundamentale și practica alegerilor asigură exercitarea drepturilor democratice și funcționarea sistemului de reprezentanță.</p> <p>C De exemplu: el menționează că schimbarea de regim a făcut posibilă crearea condițiilor democratice și alegerile între mai multe partide în Ungaria, și constată că în urma acestora se realizează, fără restricții, drepturile de libertăți politice.</p> <p>C De exemplu: el precizează că și dreptul de asociere, funcționarea partidelor, dreptul la presă liberă și de întrunire sunt condiții fundamentale ale sistemelor electorale democratice, și constată că principiile fundamentale și structura sistemului electoral, precum și practica lor corespund normelor democratice europene.</p>	0–6
Structura lucrării, corectidunea limbii	Expunerea se alcătuieste din fraze bine redactate, textul este construit logic. Răspunsul nu conține greșeli grave de limbă și de ortografie.	0–2
PUNTAJUL MAX.		24
PUNTAJUL LA EXAMEN		12

Subiectul 20. Participarea Ungariei la al II-lea război mondial (lung)

Criterii	Aplicații, "conținuturi"	Punctajul
Înțelegerea subiectului	<p>Candidatul se concentrează asupra rolului pe care l-a avut Ungaria în cel de-al doilea război mondial, asupra împrejurărilor intrării ei în război și asupra luptelor din Uniunea Sovietică.</p> <p>Răspunsul prezintă clar și concis raporturile cauză-efect, care au dus la antrenarea în război a țării.</p> <p>El ilustrează prin prezentarea rezultatelor revizionismului eritorial că angajamentul față de germani a fost inevitabilă.</p> <p>În răspunsul său, candidatul se folosește de sursele istorice pe baza cărora face constatări însemnate și trage concluzii esențiale.</p>	0–8

Orientarea în timp și spațiu	<p>A Candidatul plasează în timp și spațiu evenimentele istorice</p> <p>C El precizează datele importante privitoare la al doilea război mondial (1939, 1941) și datele importante referitoare la Ungaria (datele retrocedării teritoriilor: 1938, 1939, 1940, 1941) și se referă la noua situație geo-politică a țării de-a lungul războiului.</p>	0–4
Utilizarea vocabularului de specialitate	<p>A Candidatul folosește corect conceptele generale, respectiv noțiunile de istorie a economiei.</p> <p>C El folosește următoarele concepte generale (declarație de război, părți ale țării), respectiv folosește corect termenii de specialitate legați de temă (economie de război, revizionism, neutralitate militară etc.)</p>	0–4
Utilizarea surselor	<p>A Candidatul se folosește în lucrare de informațiile din surse și trage concluzii</p> <p>C De exemplu: el prezintă împrejurările și cauzele antrenării Ungariei în război, constrângerea de a participa la război și constată legătura strânsă între succesul politicii revizioniste și alianța cu germanii.</p> <p>C De exemplu: el precizează locurile și datele proceselor de recuperare a teritoriilor, și constată că astfel și Ungaria a ajuns în zona de influență a germanilor.</p> <p>C De exemplu: candidatul se referă la planurile lui Teleki Pál: el a vrut să păstreze intactă armata până la fârșitul războiului, fiind convins că armata ar putea să influențeze „redesenarea” granițelor din regiune. Candidatul constată că succesele militare ale germanilor și exigențele revizioniste au făcut imposibilă realizarea în practică a acestui plan.</p>	0–8
Identificarea factorilor esențiali în desfășurarea evenimentelor	<p>A Candidatul stabilește cauzele și împrejurările intrării Ungariei în război.</p> <p>C De exemplu: candidatul stabilește că cele două arbitraje de la Viena au redus cu mult șansele diplomației maghiare, și constată că în toate țările din regiune s-a manifestat o puternică influență germană ceea ce a restrâns și mai mult spațiul de mișcare al țării.</p> <p>C De exemplu: el identifică faptul că revizionismul s-a bucurat de sprijinul majorității populației și precizează că participarea germană la recuperarea teritoriilor a contribuit la consolidarea forțelor politice de dreapta și la crearea simpatiei față de germani în sânul conducătorilor armatei.</p>	0–10

	<p>C De exemplu: el precizează că guvernul maghiar a intrat în război după intrarea în război a țărilor vecine (Slovacia, România) și după bombardamentul de la Kassa (Kosice) și constată că după aceasta, armata maghiară a luptat în continuare în alianță militară cu germanii, deși față de Uniunea Sovietică nu am avut pretenții teritoriale</p> <p>C Candidatul își completează și își argumentează analiza cu ajutorul cunoștințelor și constatărilor corecte.</p>	
Structura lucrării, corectitudinea limbii	<p>Compunerea se alcătuieste din fraze clare și concise. Analiza formează un text bine bredactat, servește la expunerea logică a conținutului. Constatările elevului reflectă capacitățile sale de analiză nuanțată. Textul nu conține greșeli grave de limbă sau de ortografie.</p>	0–8
PUNTAJUL MAX.		42
PUNTAJUL LA EXAMEN		21